

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին և Պոլսոյ հմր 8 Մէծ.
3 Գաւառաց 10 Մէծ.
Պոլսոյ 4 Մէծ.
3 Գաւառաց 3 Մէծ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փր.
Դանուցման տողը մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դուրուշ, աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կըլլայ:

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 1 ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ լրագիրները Պ. Թիէրի մի-
նոր բայց նշանաւոր ատենաբանու-
թիւնը կը բերեն, զոր մեծանուն քա-
ղաքագէտն իղէր Գաւառին բնակ-
չաց կողմէ իրեն ներկայացնել պատ-
գամաւորութեան մ'ուզողած է՝ Կը-
րքնօղլի մէջ՝ ի պատասխանի անոնց
երախտադիտական յայտարարու-
թեանց:

Ահաւասիկ յիշեալ ատենաբանու-
թիւնը, որոյ մէջ մի բառերն իմաս-
տուն հայրենասիրութեան ներշնչու-
թիւն են, և անուղղակի պատաս-
խան իրեն դէմ արձակուած անիրա-
ւամբաստանութեանց:

«Տեա՛րք իմ,
«Շնորհակալ եմ՝ ձեր այդ պատ-
գամաւորութեանն որ շատ պատուա-
ւոր է ինձ համար, և ձեր առայդ-
առաւ նշանակութեանն՝ զոր աղնիւ
լեզուով մը կը յայտնէք:

«Այո՛, ևս ճշմարիտ անձնութիւն-
թիւն մ'ըրի Պոլսոյ մէջ ինձ արուած
ժանր պաշտօնն ընդունելով. վասն զի
Գաւառ հայտնութիւն մը պէտք էր կըն-
քել, ամենագուռ հայտնութիւն մը,
որոյ նմանը կնքած չէր երբեք Գաղ-
ղիա, և ինձ համար խիստ դժուակ
էր անուն տալու զայն: Գաղղիոյ
թիւնն մը ներքեւ դնել, ինձ համար՝
որ ամեն ջանք բերելէ թոյլ չտալու
այն յիմար պատերազմն՝ որ մեզ այն
յետին վիճակին հասցեցած էր: Բայց
և այնպէս վայրկեան մը չվարանե-
ցայ: Միապետական ձեռք հին պաշա-
պան ըլլալով հանդերձ Գաղղիական
հանրապետութեան գործադիր իշ-
խանութեան գլխոյ տնայտն ընդու-
նելի: Այս տնայտնը ևս չընտրելի,
այլ ազգային ժողովոյն մէջ յանձնաժո-
ղովը, որոյ մէջ մեծամասնութիւն կը
կազմէին անոնք՝ որ այսօր ինքզինք-
նին միայն պահպանողական կը նկա-
րեն. այն անձինքն են որ ինձ յանձ-
նուած իշխանութիւնը հանրապե-
տութիւն կոչեցին, և իրաւունք ու-
նէին, վասն զի ուրիշ կառավարական
ձեւ կամ անուն անհնարին էր այն
միջոցին: Անշուշտ շատ մտքեր միա-
պետութեան կողմնակից ըլլալով՝
հանրապետութեանն նախագետ կը
համարէին զայն: Բայց ի նպատակ հան-
րապետութեան ժողովրդին ըրած ցոյ-
ցերուն առջև ոչ ոք հնարաւոր դա-
տեց միապետութեան վերահաստա-
տութիւնը: Այնպիսի վերջ մ'անկա-
րգութեան դէմ բարեկարգութիւնը
յաղթող ընելու անկեղծ արդեւիք
մի կըլլար, և ևս ալ ոչ միայն իշխա-
նութիւնը չէի կրնար յարգել տալ,
այլ և ոչ իսկ կրնայի փորձել անց-

նիլ և երթալ վերայի մէջ հաշտու-
թեան բանակցութիւն ընել:

Առաջի ինչ որ կարելի էր, ինչ որ
պէտք էր, զայն ըրին, և այսօր շատ
ուշ է երեսն այդ աննահանջիկ հար-
կը կրած ըլլալու համար մեզ դէմ
արանջել: Աւելցուցէք թէ Եւրոպա
մեր ոչոյնմունքը կը վաւերացնէր. ոչ
ըզհետեւ ժամ հինգին աղբային ժո-
ղովն ընտրուեցայ, և ժամ հինգ ու
կէսին տեղութեանց ճանչելուն լուրն
ստացանք, զոր չորս ամեկ ի վեր
մերժած էին: Այսպէս ահա ևս հան-
րապետութիւնն աղբային ժողովոյ
ձեռքէն ստանալով՝ յայտնեցի անոր
առջև թէ զինձ յանձնուած աւանդն
հաւատարմութեամբ պիտի պահեմ.
Հանրապետութիւն կը արուէր ինձ,
ևս ալ հանրապետութիւնը պիտի յանձ-
նէի իրենց, և Գաղղիա՝ վերքերը
բժշկուելէ ետեւ թող իր բաղդն ու-
րոյն:

Հազիւ ընտրուէր էի, փարիզ դի-
մեցի և անտի ի վերայ, յաղթող
և այն ժամանակ անդիմադրելի թըշ-
նամուց մը դէմ այնպիսի պայքար մը
մղելու, որոյ նմանը բնաւ որ և է
գեղարարութեան մ'երեք մը-
ղած չէր: Պէտքօր կորուլ կուզուէր
մեր ձեռքէն. ևս յուսահատութեւ-
նէս զոտ ուրիշ գէշը չունէի ձեռքս,
և մտադիր էի ամեն բան աչքս առ-
նալ՝ քան թէ թողուլ զՊէտքօր՝ որ
Ռէնի կըրտեան միակ փոխարինու-
թիւնը պիտի լինէր: Պէտքօր աղա-
տեցաւ:

Փարիզ դարձայ, որուն շատ չան-
ցած աղբային ժողովն ալ մտնեցաւ.
վասն զի մեզ դիմելու ստիպուելով
կառավարութիւնը պարտաւորեցաւ
գաւառ երեսն այն քաղաքէն, ուր
քանի մը հազար զօրականք չէին կըր-
նար մարտել հայրենասիրութեամբ
և աղմկայող սեւակ խռովեալ ժո-
ղովուրդը զսպել: Ամեն խիստ միջոց-
ներ ձեռք տալի, որչափ և Գաւառ է-
ին, այն խռովեալ ժողովուրդը բա-
րեկարգութեան և օրինապահութեան
բերելու համար: Վեց շաբաթուան
մէջ 160000 զօրաց բանակ մը կազ-
մուեցաւ, և փարիզ կորուցաւ ան-
միտներուն ու ստահակներուն ձեռ-
քէն, որք երկրին օրինաց հպատակիլ
չէին ուղեր: Կըհարցնեմ ամեն անոնց՝
որք այն անցքերուն ականատես ե-
ղան. կրնայինք միապետութեան ա-
նունով փարիզի դռները բռնաբա-
րել: Եթէ միապետութիւնը վերահաս-
տատելու կայր մտքն ընէինք, Գաղ-
ղիոյ ամենամեծ քաղաքներն ստա-
հակեալ խռովեան հետ միանալ կ'ըս-
տուէրային, և այն ժամանակ բարե-
կարգութիւնը չէր կրնար երբեք ան-
կարգութեան յաղթել: Բայց հե-
տեւեալ օրը, կրտսն մեզ երբեմն, ան-
կարգութիւնն յաղթուելէ ետեւ, կըր-
նայինք միապետութիւնը վերահաս-
տատել: — Այսինքն, առջի օրը աղ-

բային ժողովին առջև բարձրաձայն
յայտարարել և ժողովն ալ իր դիր-
քով մեր խօսքերը հաստատելէ ետեւ
թէ մեր բարեկարգութեան համար
միայն կը մարտնչէինք. և ոչ միապե-
տական վերանորոգութեան մը հա-
մար, հետեւեալ օրն անամթաբար
մեր խօսքը սուտ հանէինք: Ոչ,
տեա՛րք իմ, այդ մեղադրանքը մեզ
ընդունելով թող տոք երեսն և այդ
խոստմանպանցութեան նախատինքն
իրենց վրայ աւանդին: Բայց չըրին,
և պատուի ձայնը սրտերուն մէջ
համաձայնեցաւ խոհեմութեան ձայ-
նին հետ: Հեռեւեալ Բոնա՛ւ:

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն 9 հոկտ.

Պուէնոս—Այրէսի ապստամբու-
թեան վերաբերեալ լուրերը շատ ծա-
նըր են:

Մոսկիւ 9 հոկտ.

Մայր թագուհւոյն Պապական կը-
րօնքն ընդունելուն արարողութիւնն
երէկ կատարուեցաւ:

Վիեննա 9 հոկտ.

Օսմանեան արժէքները կը փըն-
աղուին ու կը բարձրանան:

Փարիզ 9 հոկտ.

Կուսակցութեանց իւրաքանչիւ-
րին դիրքը գրեթէ անփոփոխ է:

Պէրլին 9 հոկտ.

Արմիա կոմիտէն բանտարկութիւնը
հաստատուեցաւ. գաւառական ատենէն:

Գաւառ 9 հոկտ.

Ներսիս Զուրբը նուազելու վը-
րայ են:

Պէրլին 10 հոկտ.

Հանրազգային թղթատարական
միութիւնն ստորագրեցաւ:

Մատրիա 9 հոկտ.

Լազէրնա զօրապետը Լա Կուար-
տիա քաղաքը Գարրոսեանց ձեռքէն
առաւ:

Վիեննա 10 հոկտ.

Բուլմանիոյ իշխանը մայրաքաղա-
քէն մեկնեցաւ ի Պուէրթէ:

Քարիզ 10 հոկտ.

Գաւառական ժողովոյ ընտրու-
թեանց մէջ Պոնտարկութեանք քանի
մ'աթոռ. շահեցան եթեմամեանց վը-
րայ:

Ֆիորենցա 11 հոկտ.

Պ. Թիէրի մեր քաղաքը հասաւ:
Այր հաւատուն թէ Հեռոմ երթալու
դիւաւաւորութեանն ետ կ'ենցած է:

Փարիզ 11 հոկտ.

Պ. Կրամօն Աւարոս—Բրուսիական
պատերազմին վրայ յայտնութիւններ
ընելու կը պատրաստուին, որք Պ. Պի-
մարի շատ կը դաշին:

Պէրլին 10 հոկտ.

Արմիա կոմիտէն բանտարկութիւնն
և անոր դէմ ի դարձ գրուած մի-
ջոյնները մեծ ազդեցութիւն բրին:

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց ճանրու-
ծակը թմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյ մեքաբերեալ նամակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն թմբագիր
—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պո-
լս, Չինիլի խան, Մատթի գրասեն-
եակը:
Ճամբու ծախքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր:

Լրագիրները լուստու բացատրու-
թիւններ կը պահանջեն փարիզի հին
գեղարարին դէմ բացուած դատին
վրայ, որպէս զի հասարակաց կարծի-
քը հանդարտի:

Պէրլին 11 հոկտ.

Արմիա կոմիտէն հիւանդութիւնը
ժանրանալով բժշկները զայն ապա-
քինարան մը փոխադրելու խոր-
հուրդ տուին: Հիւանդութիւնը շա-
քարախտ է:

Պէրլին 10 հոկտ.

Թղթատարութեան գաղափարն
ստորագրուեցաւ տեղութեանց փո-
խանորդներէն, և պարտաւորիչ պի-
տի ըլլայ, թէ և Գաղղիա չուղէ ա-
նոր տրամադրութիւնները գործադ-
րել:

Պուէնոս—Այրէս 10 հոկտ.

Ապստամբները կը մտնեն մեր
քաղաքին: Վաղը Ավելլանէտա նա-
խագահ անոնց դէմ պիտի երթայ:
Կառավարութեան զօրքը պատրաստ
է քայլելու:

Լոնտոն 10 հոկտ.

Օսմ.	Քոնս.	46 1/2
Դոն.	1865	70
»	1869	55 1/4
»	1871	65 1/2
»	1872	85
»	1873	53
Նոր փոխադրութիւն	3	
Անգլ. Քոնս.	92	7/8

Լիվերպուլ 10 հոկտ.

Բամպակ Միտիկ—Օրէշան 8 — 3/8
» Յայր Տօլերա 5 1/4 — 3/8
Միտիկ 42000 հակ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փախաղեան վսեմաշուք Գեորգ-
էֆէնտին ուրախ իրիկուն Դաւիթ-
տար թօփհանէ Օղլուն իր ամառանո-
ցի քեօլիկն մէջ շքեղ կոչունք մը տը-
ւաւ տէրութեան նախարարներուն:

Աղէքսանդրիայէն երէկ լուր եկաւ
հեռագրով թէ նախորդ Մեծ—Եղար-
րոս և այժմ Հիւանդի կուսակալ Շիր-
վանիդատէ Մէհմէտ Բիւշտի փաշան
վախճանեալ է:

Կիրակի օրը Բամպակի առաջին
օրն ըլլալով, Տէրութեան պաշտօնա-
րանները չբացուեցան: Կրտսէր թէ
երկուշաբթի և չորեքշաբթի օրերն
ալ չպիտի բացուին մինչև Բամպա-
կի վերջը:

Թղթատարութեանց վերաբեր-
չութիւնը կը ծանուցանէ թէ օտար
երկիրներու հետ ծածուկ լեզուով կամ
թուանշանով հեռագրութիւնները
նորէն կընդունուին տէրութեան հե-
ռագրական կայաններէն:

